

MÄNTTÄ-VILPPULAN KEHITYSKUVA

Loppuraportti 14.2.2012

SISÄLTÖ

1. ALUKSI.....	2	4. TOIMENPIDEOHJELMA	13
Mänttä-vilppula	2	Yleiset, koko kaupunkia koskevat kehittämistavoitteet ja toimenpiteet	13
Kehityskuva.....	2	Pohjaslahti	14
Prosessi	3	Kolho	14
Vuorovaikus.....	4	Vilppula	15
Tavoitteet	4	Mänttä	15
Valtakunnalliset ja maakuntatason tavoitteet ..	4	Mänttä-Vilppulan kaavahankkeet.....	16
Paikkatietotarkastelu.....	4		
2. MÄNTTÄ-VILPPULAN KEHITYSKUVA.....	5	5. KEHITYSKUVAN SEURANTA	17
Rakennemallivaihtoehdot	5		
Valittu rakennemalli	6	6. JOHTOPÄÄTÖKSET	18
Yhdyskuntarakenne ja asuminen	7	Kehityskuva lyhyesti.....	18
Liikkuminen	8	Johtopäätökset kehityskuvasta.....	18
Elinkeinot, palvelut ja työpaikat.....	9		
Hyvinvointi ja virkistys.....	10		
3. VALITUN KEHITYSKUVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	11		
Yhteenvedo valitun rakennemallin vaikutusten arvioinnista.....	11		

1. ALUKSI

MÄNTTÄ-VILPPULA

Noin 11 500 asukkaan Mänttä-Vilppula sijaitsee Pirkanmaan koillisosassa. Mänttä-Vilppulan kaupunki perustettiin uutena kaupunkina 1.1.2009. Kuntaliitoksessa Mäntän kaupunki liitettiin Vilppulan kuntaan. Kuntamuodoksi tuli kaupunki ja kaupungin nimeksi Mänttä-Vilppula.

Kuva 1. Mänttä-Vilppula

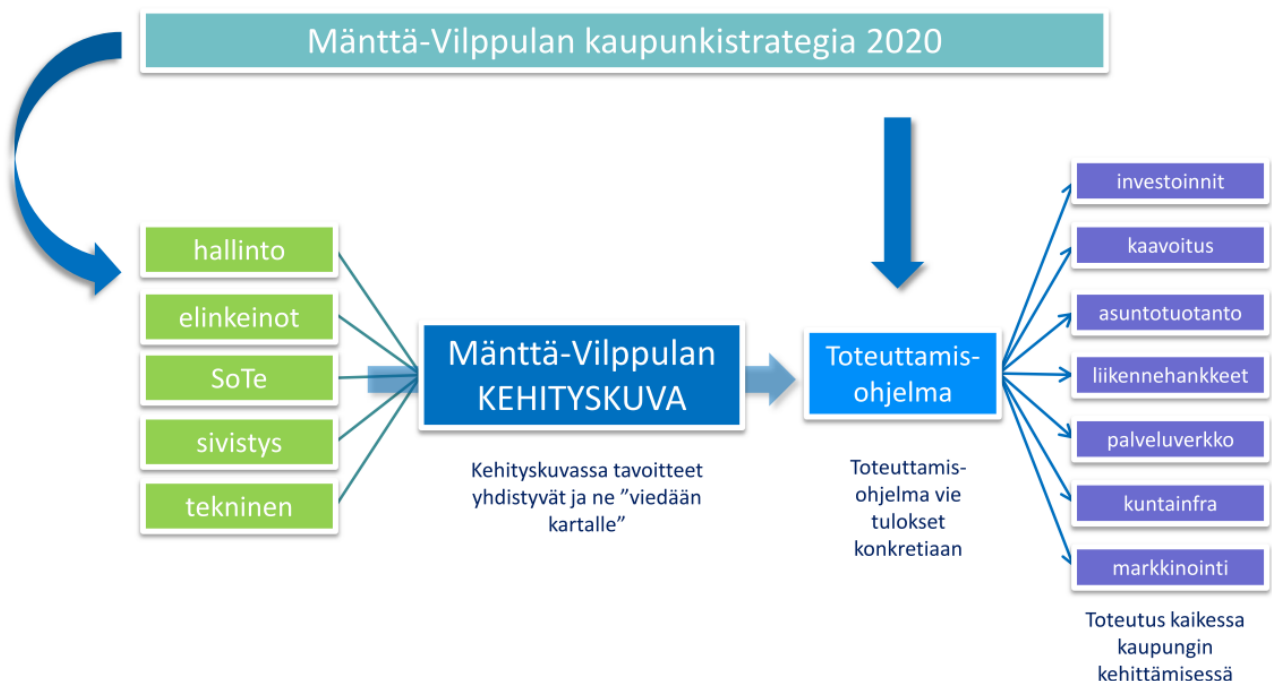
KEHITYSKUVA

Mänttä-Vilppulan kehityskuva on kartalle viety esitystapa Mänttä-Vilppulan tulevaisuudesta ja se on osa kaupunkistrategian toteuttamista.

Mänttä-Vilppulan kehityskuvan tavoitteena on ollut luoda sellaiset maankäytölliset edellytykset, joilla tuetaan kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointia ja kaupungin kilpailukykyä mm. asumisen, palveluiden, työpaikkojen ja vapaa-ajantoimintojen kehittämisessä.

Kehityskuvatyössä on vaihtoehtojen kautta etsitty Mänttä-Vilppulan paras yhdyskuntarakenne ja kaavoituksen toteuttamisjärjestys. Kehityskuvatyössä ovat olleet mukana alueen päättäjät, yrittäjät, viranomaiset, nuoret, seniorit ja muut kuntalaiset.

Kehityskuva hyväksytään kaupungin päätöksenteossa. Kehityskuva ohjaa Mänttä-Vilppulan kaavoitusta ja muuta maankäytön kehittämistä. Se myös ohjaa toimenpideohjelman kautta kaupungin muuta, kuten palvelujen, liikenteen, energiahuollon ja virkistysmahdollisuuksien kehittämistä. Mänttä-Vilppulan kehityskuva ei ole MRL:n mukainen kaava vaan yhteinen näkemys kaupungin kehittämisestä.

Kuva 2. Kaupunkistrategia, kehityskuva ja toteuttamisohjelma

PROSESSI

Mänttä-Vilppulan kehityskuva on pitkälle tulevaisuuteen tähtäävä hanke, jossa Mänttä-Vilppulaan on luotu neljä eri rakennemallivaihtoehtoa kuvaamaan erilaisia tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen ratkaisuja.

Kehityskuvatyössä tärkeää on ollut itse prosessi. Vuorovaikutteisen, ideoita keräävän ja avoimen suunnittelun kautta on koottu asukkaita, yrittäjiä ja muita seudun toimijoita hahmottamaan Mänttä-Vilppulan tulevaisuutta.

Kehityskuvaprosessiin on kuulunut olennaisena osana työryhmätyöskentely. Kehityskuvan vaihtoehtoja on vertailtu ja arvioitu mm. teemaryhmissä (kaikilla teemaryhmillä on ollut kaksi kokousta) ja Avoimen Kaupunkipäivän työpajoissa joulukuussa 2010. Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuutus hyväksyi rakennemalliehdotuksen 28.3.2011. Valittu rakennemalli on yhdistelmä neljästä eri rakennemallivaihtoehdosta.

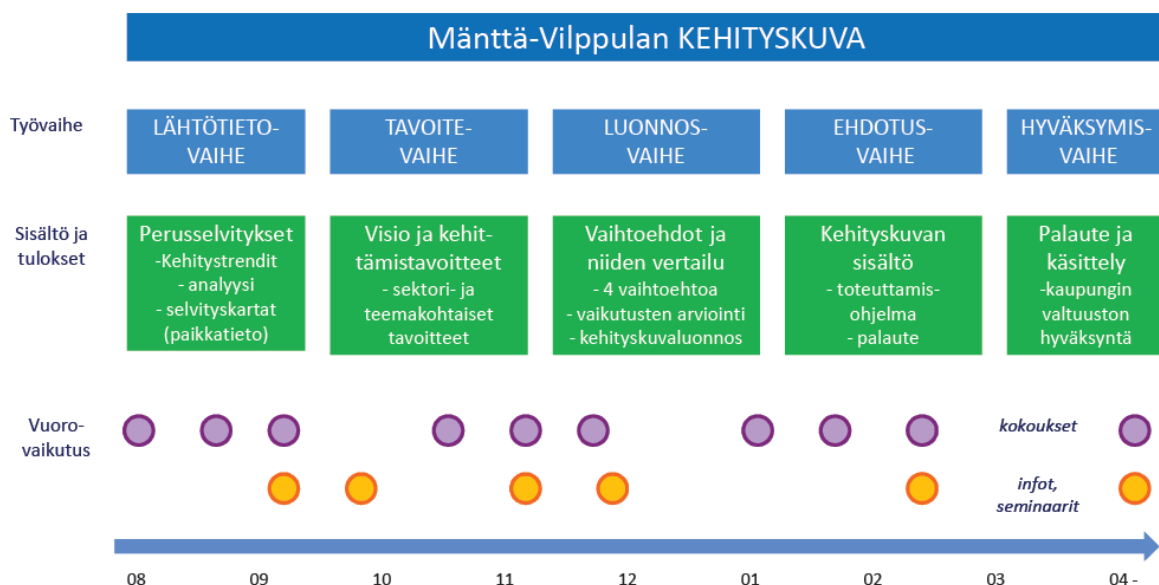
Rakennemallityötä on ohjannut ohjausryhmä, johon ovat osallistuneet Mänttä-Vilppulan kaupungin, Ylä-Pirkanmaan peruspalvelukuntayhtymän (Ypek) ja elinkeinoyhtiö MW-Kehityksen edustajat. Hankeen konsulttina on toiminut AIRIX Ympäristö Oy, jossa työstä

ovat vastanneet Kimmo Vähäyjylkkä, Jouko Riipinen ja Susanna Harvio.

Keskeiset suunnitteluvaiheet:

- **Lehdistö- ja kuntainfo, syksy 2010**
- **Mänttä-Vilppulan kehityskuvaseminaari – vision ja tavoitteiden muodostaminen, syksy 2010**
- **Perusselvityskartat syksy 2010**
- **Vaihtoehtoisia maankäytön rakennemalleja, talvi 2010**
- **Avoin kaupunkipäivä (nuorten työpajojen tulokset, rakennemallivaihtoehdot, erilaisia näkökulmia kehittämiseen, esim. nuorten ja ikäihmisten työpajat), talvi 2010**
- **Kehityskuvaluonnos ja -ehdotus, talvi-kevät 2011**
- **Toteuttamisohjelma, kevät 2011**
- **Käsittely ja hyväksyminen, kevät 2011**
- **Käytännön toteutukset, kevät 2011**

Kehityskuvatyö, prosessi

Kuva 3. Mänttä-Vilppulan kehityskuva -työn prosessikaavio

VUOROVAIKUS

Mänttä-Vilppulan kehityskuvatyössä vuorovaikutusta on ylläpidetty kuntalaisille avoimen projektipankin kautta ja aktiivisella tiedottamisella. Rakennemallivaihtoehtovaiheessa hankkeessa järjestettiin Avoin kaupunkipäivä, joka oli tarkoitettu kaikille osallisille. Kaupunkipäivän aikana esiteltiin rakennemallivaihtoehdot ja ideoituin yhteisissä työpajoissa Mänttä-Vilppulan tulevaisuutta. Osallisilla on ollut mahdollisuus koko hankkeen ajan antaa palautetta projektipankin kautta. Myös työryhmissä työskentely on lisännyt vuorovaikutusten asukkaiden, kunnan ja suunnittelijoiden välillä. Työn kuluessa yhteistyötä on tehty mm. Valoa Kaupunkiin -hankkeen toimijoiden ja Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistyksen kanssa.

Kuva 4. Vilppulan keskusta (Mänttä-Vilppulan kaupunki).

TAVOITTEET

Kehityskuvan tavoitteena on luoda sellaiset maankäyttölliset edellytykset, joilla tuetaan kaikkien kaupunkilaisten hyvinvointia ja kaupungin kilpailukykyä mm. asumisen, palveluiden, työpaikkojen ja vapaa-ajantoimintojen kehittämisessä.

Tavoitteena on luoda toimiva, taloudellinen, ekologisesti vastuullinen, kilpailukykyinen sekä yrityksiä, uusia tulomuuttajia ja matkailijoita houkutteleva yhdyskuntarakenne. Yhdyskuntasuunnittelun tärkeänä lähtökohdaksi toimii olemassa oleva kulttuuriympäristö. Kehityskuvatyössä on huomioitu ja kehityskuvatyön toteuttamisessa on huomioitava ilmastonmuutoksen asettamat haasteet. Mänttä-Vilppulassa tämä tarkoittaa mm. yhdyskuntarakenteen eheyttämistä, haja-rakentamisen ohjeistamista, oman energiankäytön tuntemista ja

kannattavien energiansäästökohteiden määrittämistä ja toteuttamista. Tavoitteena on myös tukea kevyttä liikennettä ja autotonta liikkumista.

VALTAKUNNALLISET JA MAAKUNTATASON TA- VOITTEET

Kehityskuvatyössä on huomioitu valtakunnalliset alueiden käyttötavoitteet. Mänttä-Vilppulaa koskevia tavoitteita ovat erityisesti:

- Toimiva aluerakenne
- Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto
- Luonto- ja kulttuuriympäristöinä

Pirkanmaan maakuntasuunnitelman 2025 tavoitetilana on:

Vuonna 2025 Pirkanmaa on vauras, rohkeasti uudistumiskykyinen, osaamista hyödyntävä kasvumaakunta.
Pirkanmaalla arvostetaan omaehtoisuutta ja monikulttuurisuutta.
Yhtenäinen Pirkanmaa toimii ihmiskeskeisesti, kansainvälisesti, yhteistyöhakuisesti ja ympäristövastuullisesti.

Pirkanmaan maakuntakaavassa pyritään vahvistamaan luontaisia vahvuuksia sekä säilyttämään tulevaisuuden kilpailuvaltteina mm. monipuoliset ja arvokkaat luontokohteet, arvokkaat maisema-alueet ja kulttuuriympäristöt.

PAIKKATIETOTARKASTELU

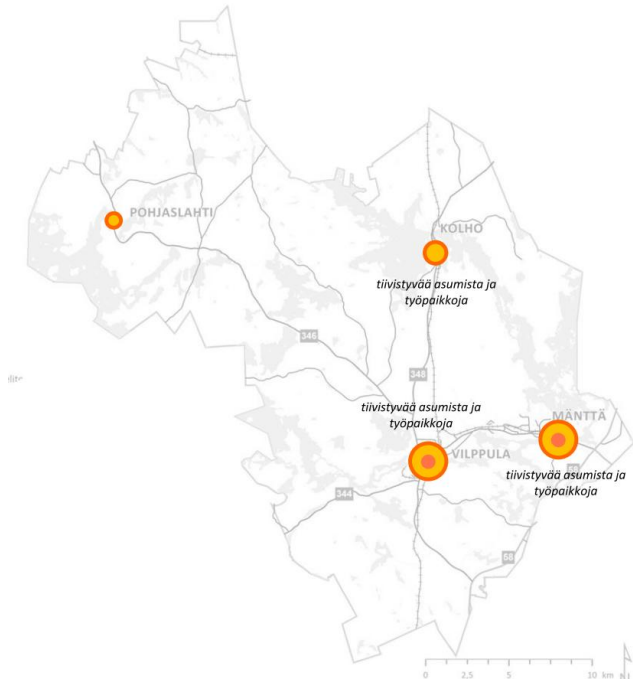
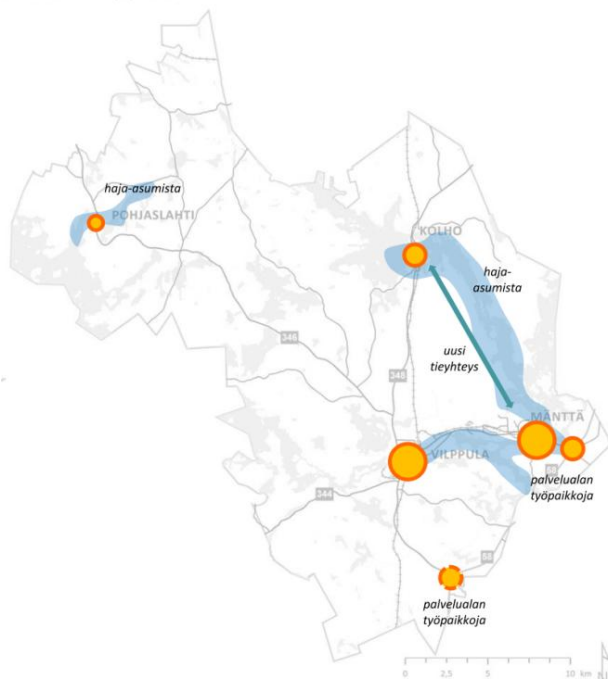
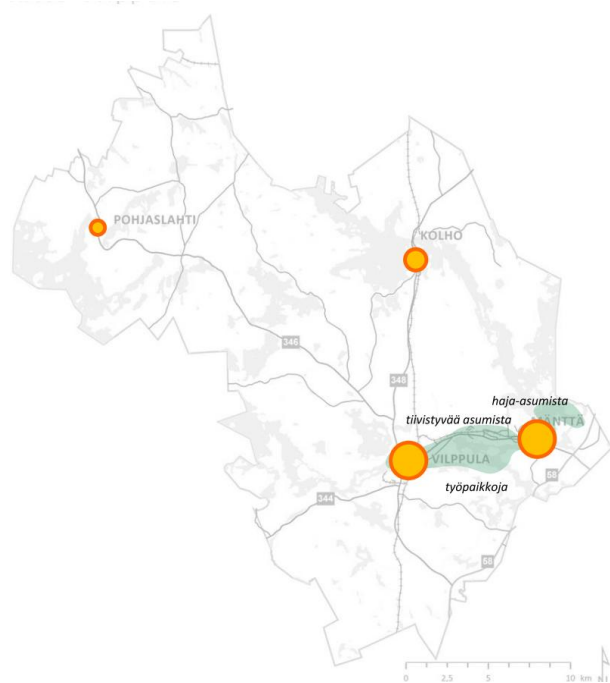
Sekä rakennemallivaihtoehtojen että valitun rakennemallin vaikutuksia on arvioitu paikkatietoaineistoa monipuolisesti hyödyntäen. Osana kehityskuvatyötä koottiin kaupunkia koskevaa paikkatietoaineistoa yhteen, mikä mahdollistaa edelleen tarkemmat paikkatietopohjaiset tarkastelut alueesta. Paikkatietoa voidaan hyödyntää jatkuvasti päivitettävänä työkaluna jatkosuunnittelussa. Esimerkkejä paikkatietotarkasteluista on kappaleessa 3.

2. MÄNTTÄ-VILPPULAN KEHITYSKUVA

RAKENNEMALLIVAIHTOEHDOT

Mänttä-Vilppulan rakennemallivaihtoehtoja oli neljä ratayhteyden kehittämistä painottava **Ratalinkki**, rannan kehittämistä ja rantarakentamista painottava **Rantalinkki**, Kolho–Mänttä-välistä yhteyttä painottava **Järvi-akseli** sekä keskustojen tiivistämistä ja eheyttämistä painottava **Keskukset-malli**.

Vaihtoehtoja vertailtiin ja arvioitiin mm. teemaryhmissä sekä Avoimen Kaupunkipäivän (9.12.2010) työpaikoissa. Valittu malli on rakennemallivaihtoehtojen yhdistelmä.

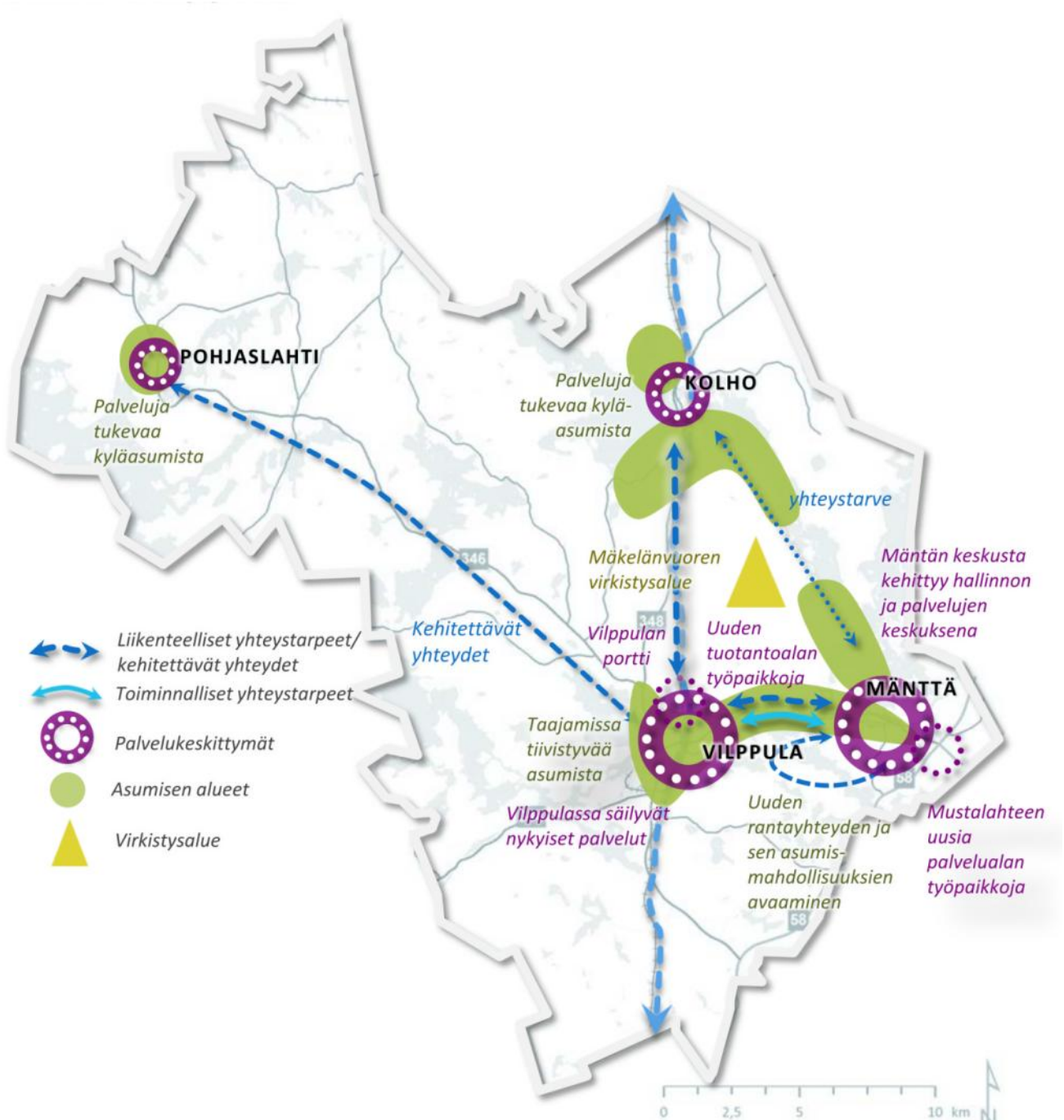

VALITTU RAKENNEMALLI

Mänttä-Vilppulaan valitussa kehityskuvassa painottuvat yhdyskuntarakenteen tiivistäminen, taajamien välisen toiminnallisen yhteyden kehittäminen, rantarakentaminen, ekologisen raideliikenteen kehittäminen, kevytliikenteen osuuden kasvu sekä Mäntän ja Kolhon välisen virkistys yhteyden ja Mäkelänvuoren virkistysalueen kehittäminen.

Kehityskuvaa on kuvattu tarkemmin seuraavien teemojen avulla:

- Yhdyskuntarakenne ja asuminen
- Liikkuminen
- Elinkeinot, palvelut ja työpaikat
- Hyvinvointi ja virkistys

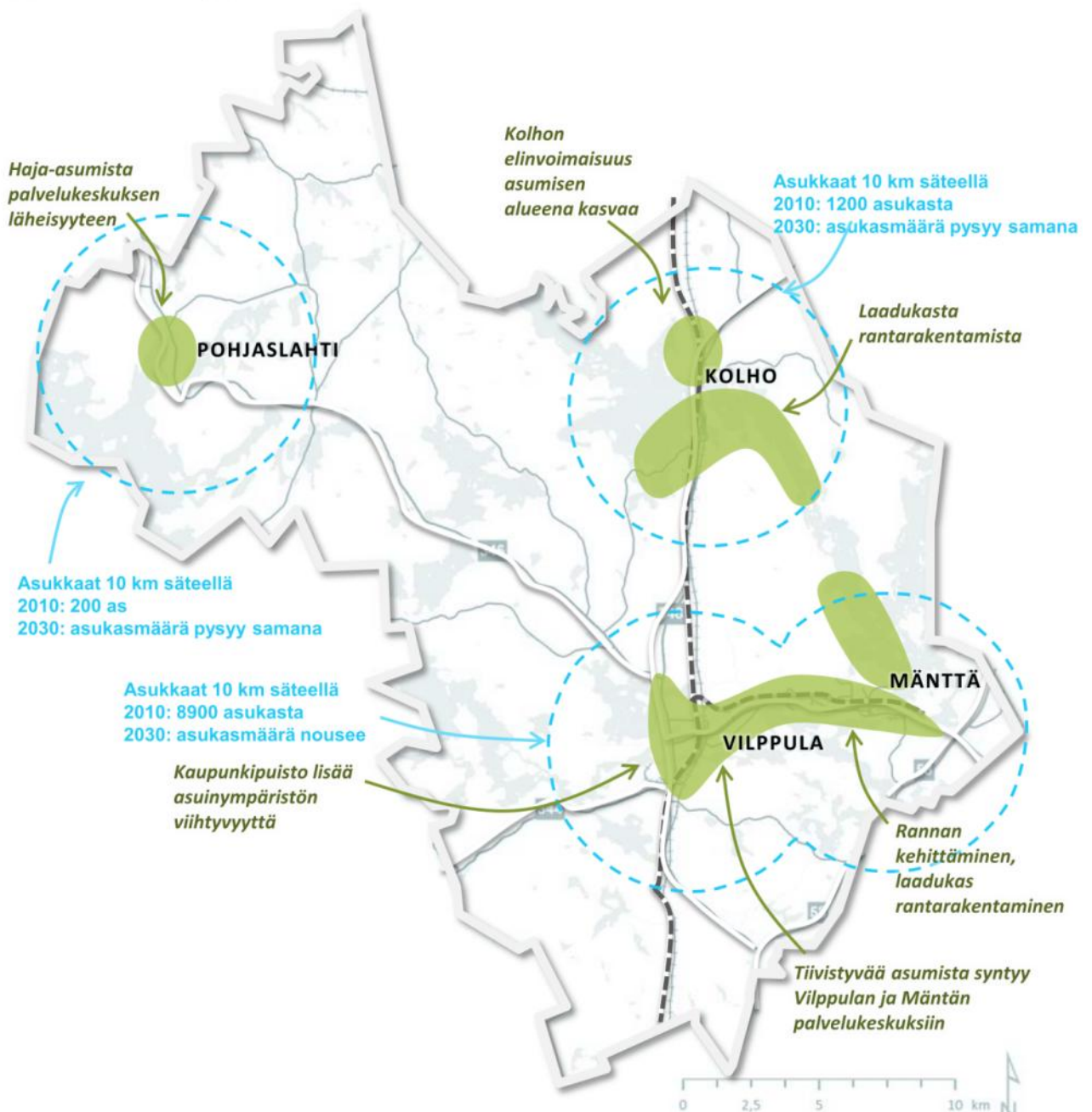

Kuva 5. Yhteenvedo yhdistelmämallista - Visio Mänttä-Vilppulan tulevasta yhdyskuntarakenteesta

Yhdyskuntarakenne ja asuminen

Vyöhykkeen kuvaus

- Asumisen kehittämisvyöhykkeet: Vilppula-Mänttä-Kolho-Pohjaslahti
- Maaseutuasumisen kehittämisalueet lähellä palveluja, kunnallistekniikan ulottuvissa
- Loma-asumisen kehittämisvyöhykkeet järvien rannoilla, lähellä palveluja
- Tyhjien rakennuspaikkojen hyödyntäminen
- Mäntän ja Vilppulan välinen toiminnallinen yhteys syntyy rannan kehittämisen ja laadukkaan rakentamisen kautta (mm. Pieskansaaari)
- Kerrostalotonttien tarjonta kasvaa
- Laadukkaita senioriasumisen mahdollisuuksia kehitetään palvelujen läheisyyteen
- Asumisen vetovoimatekijöiden hyödyntäminen (turvalliset, rauhalliset, vesistöjä ja palveluja lähellä olevat asuinalueet)

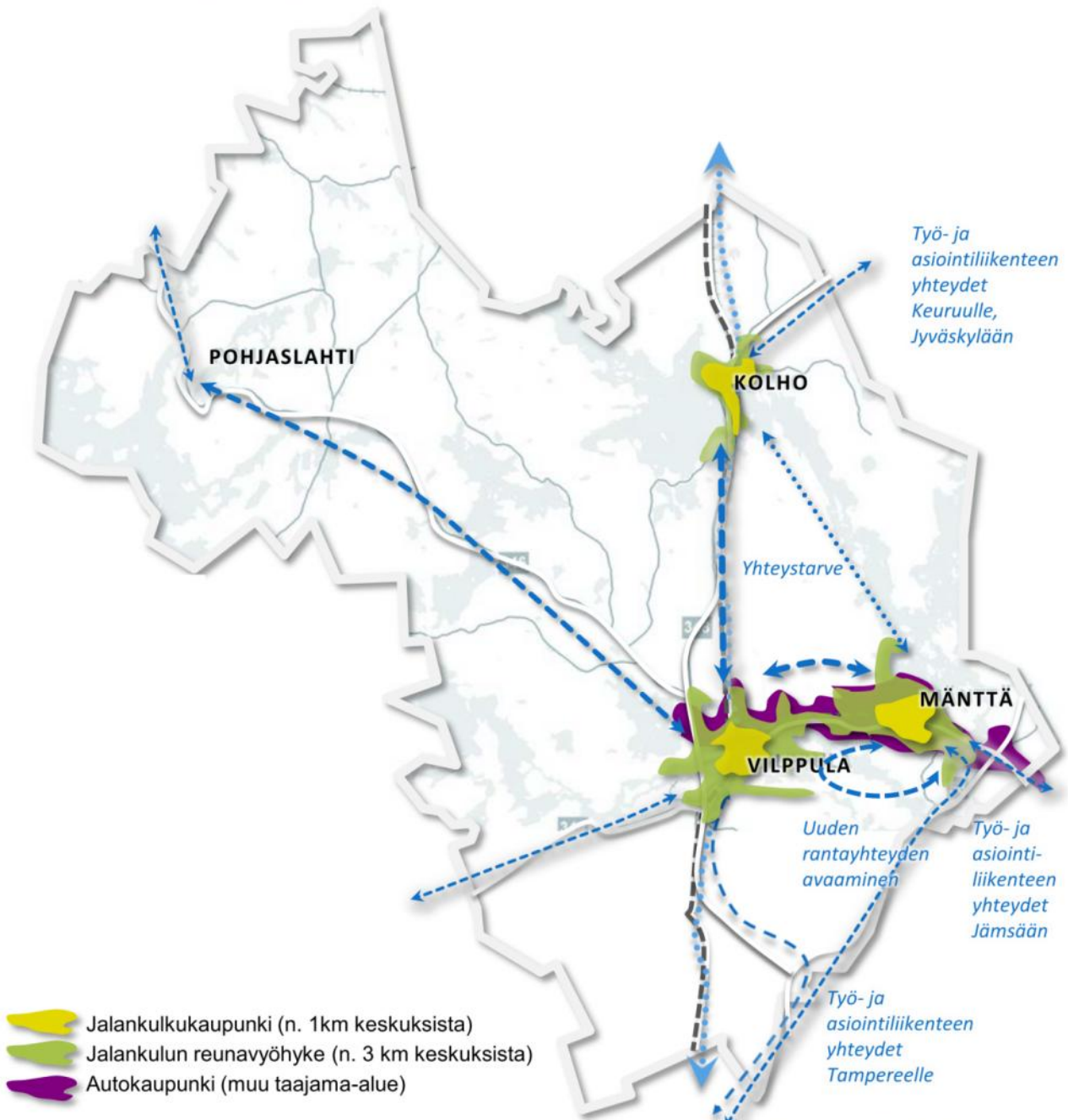

Kuva 6. Yhdyskuntarakenne ja asuminen Mänttä-Vilppulassa

Liikkuminen

Vyöhykkeen kuvaus

- Mäntän ja Kolhon välistä yhteyttä kehitetään asukkaita, matkailijoita ja yritystoimintaa palvellon
- Yhteydet maakuntakeskuksiin paranevat (tieverkko, ratayhteys)
- Toimivaa ja ekologista raideliikennettä kehitetään (pendelöintiyhteydet)
- Kevytliikenteen verkostoa kehitetään erityisesti keskusta-alueella
- Joukkoliikenteen ja kevytliikenteen osuus kaikista kulkumuodoista kasvaa

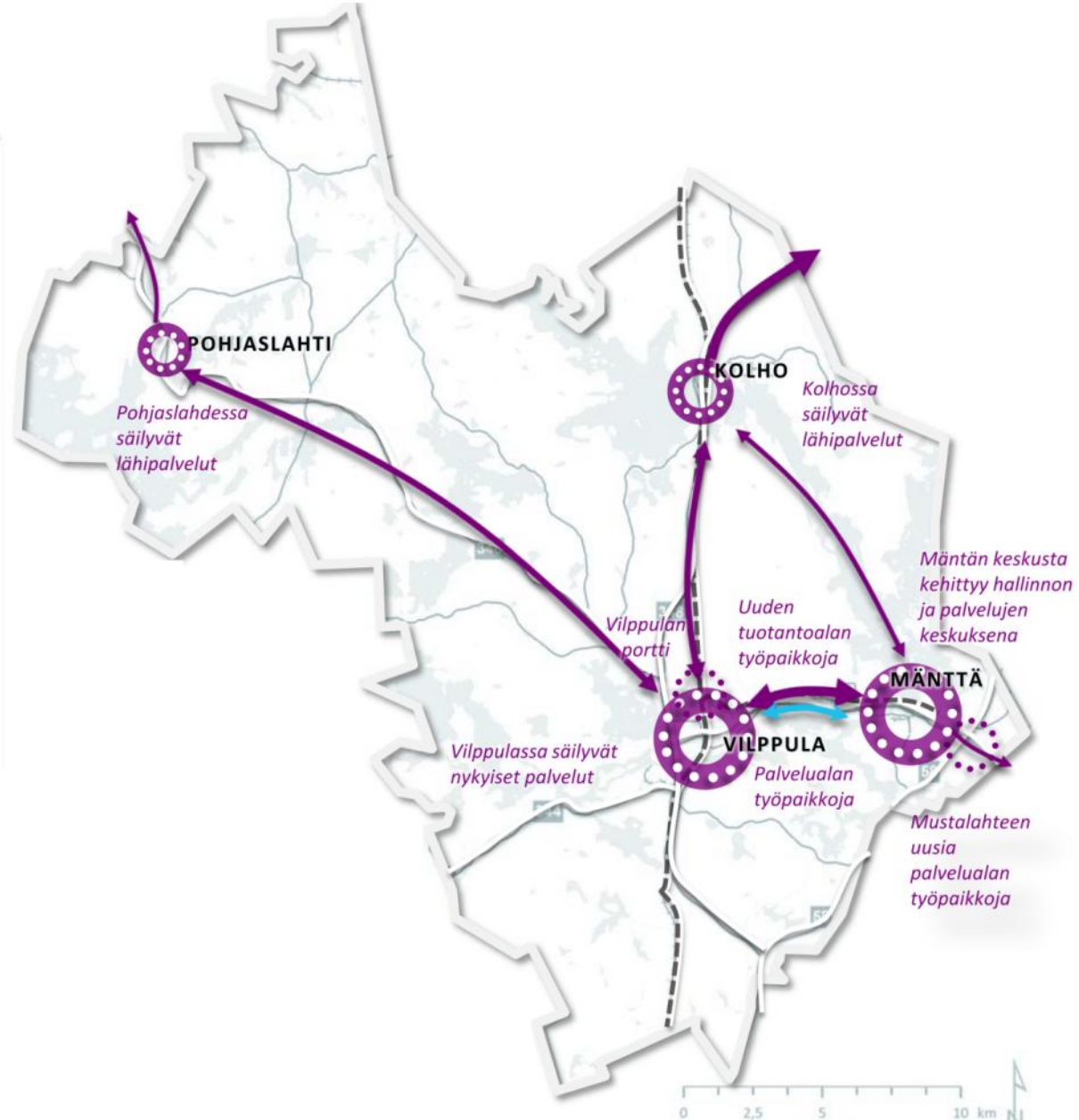

Kuva 7. Liikkuminen Mänttä-Vilppulassa

Elinkeinot, palvelut ja työpaikat

Vyöhykkeiden kuvaus

- Nykyiset palvelu- ja työpaikkakeskittymät muodostavat jatkossakin palvelutarjonnan rungon
- Mäntän keskusta kehittyy hallinnon ja palvelujen keskuksena
- Vilppulassa säilyvät nykyiset palvelut
- Kolhossa ja Pohjaslahdella säilyvät lähipalvelut
- Uusia palvelukeskuksia ei muodosteta, mutta palvelujen tarjontaa kehitetään mm. monipalvelupisteitä rakentamalla
- Mustalahti profiloituu Mäntän porttina
- Vilppulan portti rakennetaan Vilppulan taajaman pohjoispuolelle
- Uudet työpaikka-alueet painottuvat Mänttään, Vilppulaan ja Mustalahden risteysten tuntumaan
- Perinteistä teollisuutta uudistetaan, jalostusastetta nostetaan ja kehitetään uusia tuotteita
- Matkailuun ja hyvinvointipalveluihin uusia työpaikkoja

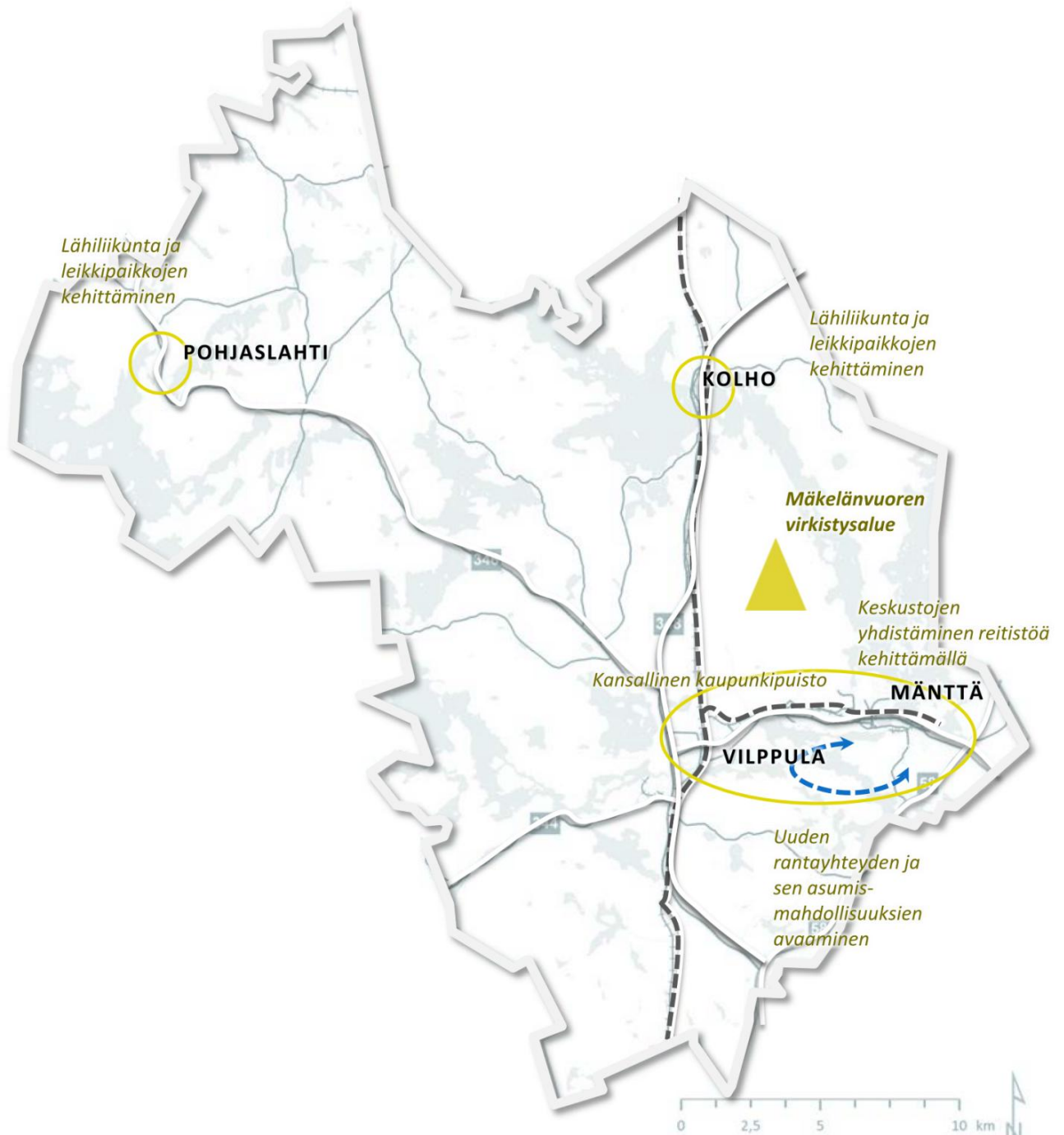

Kuva 8. Elinkeinot, palvelut ja työpaikat Mänttä-Vilppulassa

Hyvinvointi ja virkistys

Vyöhykkeiden kuvaus

- Mäntän ja Vilppulan välille rakentuu rantaa hyödyntävä, taide- ja kulttuuripainotteinen virkistysyhteys, mahdollisesti kansallinen kaupunkipuisto
- Mäkelänvuoren virkistysaluetta kehitetään laajana virkistys- ja ulkoilukokonaisuutena
- Matkailua palvelevan opastuksen ja viitoituksen kehittämisen
- Liikuntakeskusten sekä lähiliikunta- ja leikki- paikkojen kehittämisen
- Vahvistetaan taidekaupunki-imagoa, taajama- ja kaupunkikuvan kohentaminen

Kuva 9. Hyvinvointi ja virkistys Mänttä-Vilppulassa

3. VALITUN KEHITYSKUVAN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valitun rakennemallin vaikutuksia on arvioitu paikkatiedon pohjalta ja yleisten kehitysindikaattorien valossa.

Tulevaa aluerakennetta on tarkasteltu mm. suhteessa

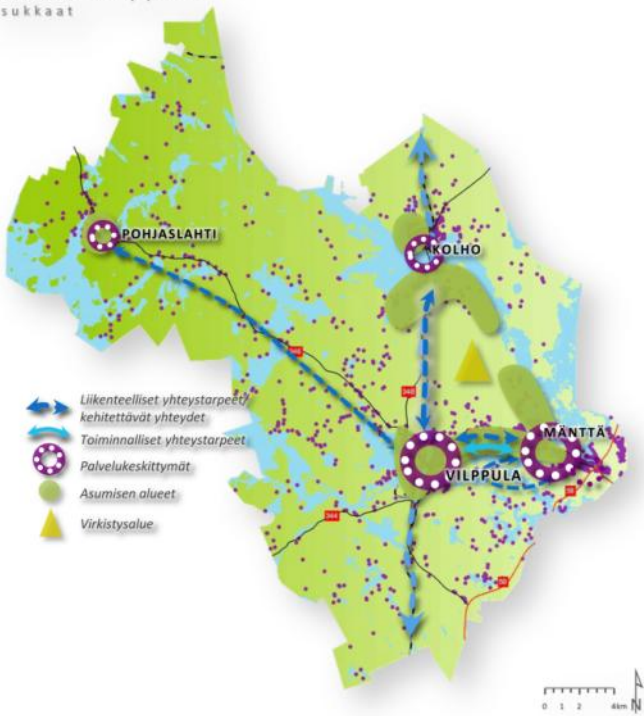
- asumisen sijoittumiseen ja ikärakenteeseen
- rakennuskantaan
- yritysten ja palvelujen sijoittumiseen
- vapaa-ajan palveluihin ja matkailutoimintoihin
- kulttuurihistoriallisiin kohteisiin
- suojelukohteisiin ja alueisiin, luonnonympäristöön
- maanomistukseen
- kaavatilanteeseen
- olemassa olevaan infraan (kunnallistekniikkaan)

Yhteenveto valitun rakennemallin vaikutusten arvioinnista

Vaikutukset alue- ja yhdyskunta-rakenteeseen	Yhdyskunta-rakenne tiivistyy valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden mukaisesti. Väestö ja työpaikat sijoittuvat mallissa nykyisten keskusten, Mäntän, Vilppulan, Kolhon ja Pohjaslahden alueelle
Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumistarpeeseen	Joukkoliikenneyhteydet kehittyvät nykyisestä raideliikennettä kehitettäessä. Kevytliikenteen yhteydet kehittyvät toiminnallisen virkistysyhteyden myötä sekä keskusta-alueilla (uusi rantayhteys)
Vaikutukset yhdyskunta- ja energiatalouteen	Rakennusten ja infran käyttö- ja ylläpito-kustannukset alenevat tiivistyvän rakenteen myötä. Rantayhteyden kehittäminen aiheuttaa rakentamis- ja ylläpito- ja liikenne-kustannuksia. Maanhankinta aiheuttaa lisäkustannuksia (Mäkelänvuoren virkistysalue, Kolho-Mänttä -yhteys). Tiivis kaupunkimainen rakenne voi houkuttaa nuoria tulomuuttajia, mikä vahvistaa tulorakennetta
Vaikutukset luontoon ja luonnonvaroihin	Ei erityisen haitallisia vaikutuksia luonnonympäristölle. Asumisen tiivistyminen edistää kestävästä luonnonvarojen käyttöä. Asiointi- ja työmatkaliikenteen hiilidioksidipäästöt voivat vähentyä osin tiivistymisen ja joukkoliikenteen kehittämisen myötä
Vaikutukset maisemaan, kaupunkikuvaan, jne.	Rakennemalli tukee kulttuuriympäristön arvojen vaalimista sekä kehittämistä. Kaupungin imago ja kaupunkikuva paranevat. Maisema-arvot korostuvat Kolho-Mänttä -yhteyden myötä
Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	Yhteisöllisyys voi lisääntyä mahdollisen kaupunkipuiston ja kaupunkikulttuurin kehittymisen myötä. Asuin ympäristöjen viihtyisyys parantuu uuden ranta-asumisen myötä. Myös paremmalla saavutettavuudella (joukkoliikenneyhteyksien kehittäminen) on myönteisiä vaikutuksia asukkaiden viihtymiseen ja imagoon
Vaikutukset palveluihin elinkeino-elämään ja kilpailukykyyn	Elinkeinoelämän toiminta-edellytykset paranevat tiiviin kaupunkirakenteen (uusien kasvualojen työpaikat), saavutettavuuden kehittämisen sekä uusien yritysalueiden (risteysalueet) myötä. Palvelut säilyvät pääosin Mäntän ja Vilppulan keskustoissa, johon asuminen tiivistyy. Lähipalvelut säilyvät Kolhossa ja Pohjaslahdella

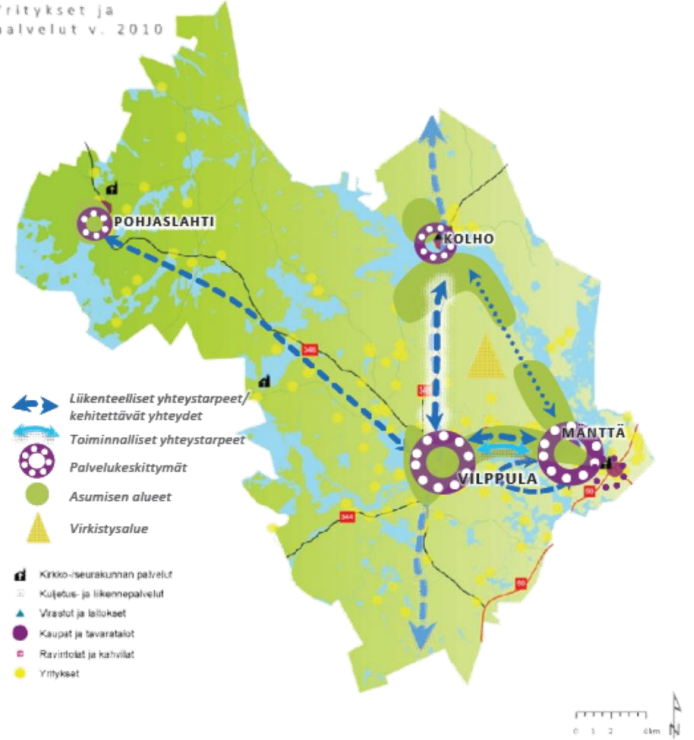
Seuraavalle sivulle on koottu esimerkkejä paikkatietotarkasteluista.

Mänttä-Vilppula
Asukkaat

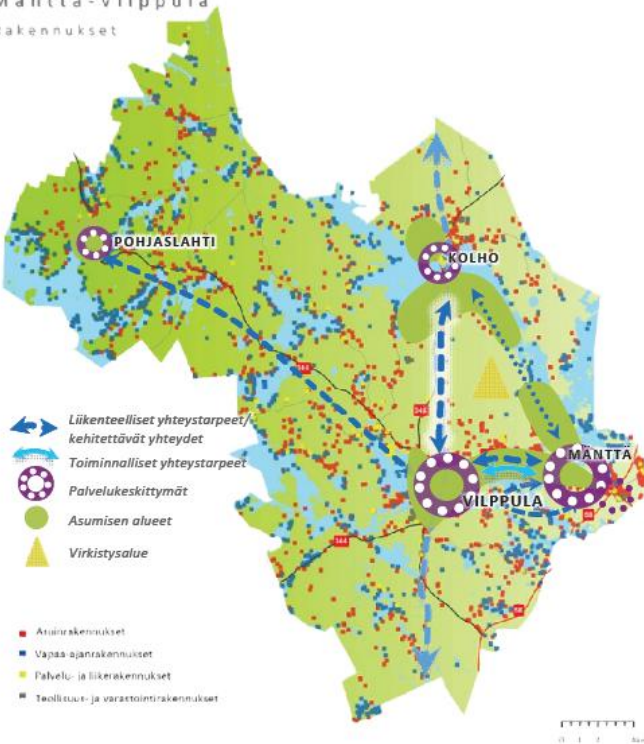
Kuva 10. Mänttä-Vilppulan väestö

Mänttä-Vilppula
Yritykset ja palvelut v. 2010

Kuva 12. Mänttä-Vilppulan yritykset ja palvelut

Mänttä-Vilppula
Rakennukset

Kuva 11. Mänttä-Vilppulan rakennukset

Mänttä-Vilppula
Vesi-, jätevesi- ja sähköverkko

Kuva 13. Mänttä-Vilppulan vesi-, viemäri- ja sähköverkosto

4. TOIMENPIDEOHJELMA

Toimenpideohjelma on keskeinen väline toteuttaa kehityskuvaa ja kaupunkistrategiaa tulevassa Mänttä-Vilppulan kehittämisessä. Osa toimenpiteistä toteutuu lähivuosien kaavoituksen, osa erilaisten kehittämissankkeiden ja osa hallintokuntien toimenpiteiden kautta. Ohjelma sitouttaa toimijoita kehityskuvan mukaiseen kaupungin kehittämiseen:

- Kaupunkia kaavoituksen ja muun kehitystoiminnan kautta
- Yrittäjiä kehityshankkeiden ja elinkeinoelämää koskevien toimenpiteiden kautta

- Kuntalaisia kehityshankkeiden ja yksittäisten toimenpiteiden kautta

Mänttä-Vilppulan toimenpideohjelmassa:

- Kuvataan koko kaupunkia koskevat toimenpiteet
- Kohdennetaan toimenpiteitä alueittain: Mäntän taajama, Vilppulan taajama, Kolho, Pohjaslahti
- Priorisoidaan ja aikataulutetaan toimenpiteitä
- Sitoutetaan ja vastuutetaan toimijoita
- Kuvataan kaavoituksen toteutusjärjestys

YLEISET, KOKO KAUPUNKIA KOSKEVAT KEHITTÄMISTAVOITTEET JA TOIMENPITEET

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUS-AJANKOHTA	VASTUUTAHO
Maapolitiikan kehittäminen	• Mänttä-Vilppulan maapoliittisen ohjelman laatiminen	2013	• Mänttä-Vilppulan kaupunki, kaupunginvaltuusto
Asuntopolitiikan kehittäminen	• Mänttä-Vilppulan asunto-ohjelman laatiminen	8/2012	• Mänttä-Vilppulan kaupunki, kaupunginhallitus
Matkailun edistäminen	• Mänttä-Vilppulan matkailun Master Plan -suunnitelman laatiminen ja matkailuverkoston kehittäminen	2012	• Mänttä-Vilppulan matkailutoimijat • MW-Kehitys Oy
Kaavoitusohjelma	• Kaavoitusohjelman laatiminen 5 –vuotiskaudeksi	2012-2017	• Mänttä-Vilppulan kaupunki
Liikenteen kehittäminen ja liikenneturvallisuuden edistäminen	• Kevyen liikenteen kehittämissuunnitelma Mänttä-Vilppulaan	9/2013	• Mänttä-Vilppulan kaupunki, tekninen palvelualue
	• Kaupungin ”sisääntuloporttien” suunnittelu	12/2012	• MW-Kehitys Oy • Mänttä-Vilppulan kaupunki
Virkistys- ja liikuntamahdollisuuksien parantaminen	• Liikuntakeskusten kehittämissuunnitelma	2012-2013	• Mänttä-Vilppulan kaupunki
	• Lähiliikunta- ja lähileikkipaikkojen kehittämissuunnitelma	• Suunnitelma vireillä Nuori Suomi -järjestön kautta	• Mänttä-Vilppulan kaupunki, tekninen ja sivistyksen palvelualue
Kaupungin profilointi kulttuuri- ja taidekaupunkina	• Taidekaupungin kehittämishankkeet	2012- (jatkuva)	• Mänttä-Vilppulan kaupunki

POHJASLAHTI

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUSAJAN-KOHTA	VASTUUTAHO
Virrat -yhteistyön kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Kuntarajan ylittävät koulukuljetukset selvitetään uudelleen, (Pohjaslahden koulu) 	2012	<ul style="list-style-type: none"> Mänttä-Vilppulan kaupunki, sivistyksen palvelualue
Kunnallistekniikan kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Runkoviemäri Mänttään 	2012-2014	<ul style="list-style-type: none"> Mänttä-Vilppulan kaupunki, vesihuolto
Kylän yleinen kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Monipalvelupisteiden perustamisen (sosiaali-, terveys- ja päivähoitopalvelut) edellytysten selvittäminen 	Jatkuvaa	<ul style="list-style-type: none"> Mänttä-Vilppulan kaupunki, alueen yritykset YPEK
Maaseutuasumisen kehittäminen	Tonttipörssin perustaminen ja markkinoinnin kehittäminen	2012	<ul style="list-style-type: none"> Mänttä-Vilppulan kaupunki Ylä- Pirkanmaan seutuyhdistys Kyläyhdistys Puhuri ry

KOLHO

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUSAJAN-KOHTA	VASTUUTAHO
Maankäytön kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Kolhon kylää koskevan osayleiskaavan laatiminen Loilanniemen asemakaavoitus korkeatasoiseksi omakotiasumisen alueeksi (messualueeksi) 	2015-2017 2015-2020	<ul style="list-style-type: none"> Mänttä-Vilppulan kaupunki Mänttä-Vilppulan kaupunki
Ympäristö- ja maisemasuunnittelu	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitelma Kolhon taajamaympäristön viihtyisyyden parantamiseksi, alueen maisemasuunnittelu 	2012-2013	<ul style="list-style-type: none"> Mänttä-Vilppulan kaupunki, yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa
Kylän kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> Lähipalvelujen kehittäminen Asumisen kehittämissuunnitelma 	Jatkuvaa Asunto-ohjelma 8/2012	<ul style="list-style-type: none"> Mänttä-Vilppulan kaupunki Kolhon Kyläyhdistys ry Alueen yritykset Mänttä-Vilppulan kaupunki Kolhon Kyläyhdistys ry Alueen yritykset
Rakennusten ja alueiden uudistaminen / käyttötarcoituksen muutos	<ul style="list-style-type: none"> Teollisuudelta vapautuvien alueiden ja rakennusten markkinointi ja käytön tehostaminen 	Jatkuvaa	<ul style="list-style-type: none"> Mänttä-Vilppulan kaupunki, Kolhon Kyläyhdistys ry YRKE MW-Kehitys Oy

VILPPULA

TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUSAJAN-KOHTA	VASTUUTAHO
Maankäytön kehittämis-toimenpiteet	• Mäntän ja Vilppulan välisen alueen osayleiskaava	2012-2013	• Mänttä-Vilppulan kaupunki
	• Vilppulan keskustan osayleiskaavan uudistaminen	2014-2016	• Mänttä-Vilppulan kaupunki
Keskustan viihtyisyyden lisääminen	• Keskustan kehittämissuunnitelma	2013-2014	• Mänttä-Vilppulan kaupunki, Tiehallinto (asemalle menevä tie)
	• Ranta-alueen matkailullinen kehittäminen: satama, koski, kirkonseutu	2012-2014	• Mänttä-Vilppulan kaupunki, tekninen palvelu-alue • MW-Kehitys Oy
Elinkeinotoiminnan kehittämisellälytysten parantaminen	• ”Mänttä-Vilppulan portin” kehittämissuunnitelma	2012-2013	• MW-Kehitys Oy, Mänttä-Vilppulan kaupunki

MÄNTTÄ

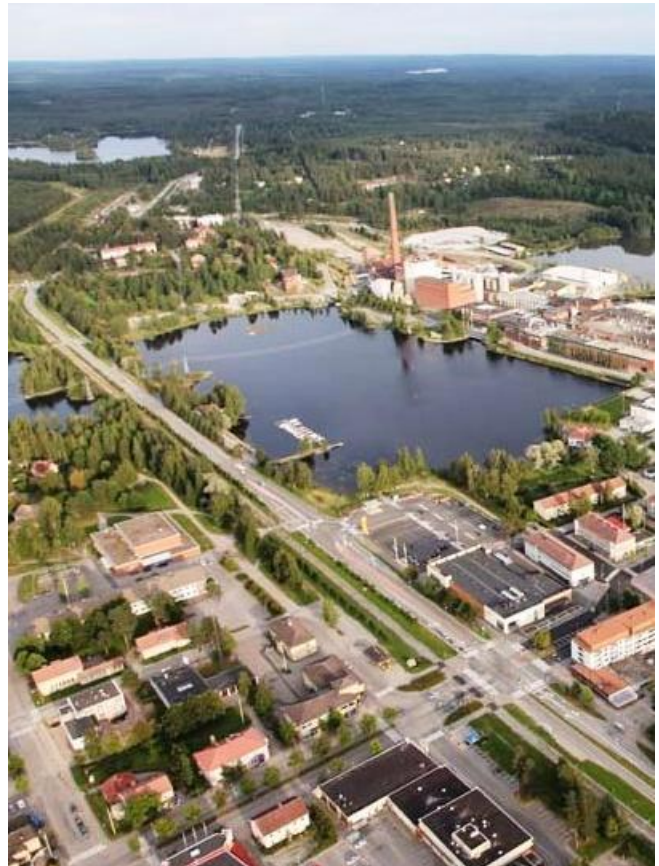
TAVOITE	TOIMENPIDE	TOTEUTUSAJAN-KOHTA	VASTUUTAHO
Maankäytön kehittämis-toimenpiteet	• Mäntän ja Vilppulan välisen alueen osayleiskaava	2012-2014	• Mänttä-Vilppulan kaupunki
	• Mäntän keskustan osayleiskaavan uudistaminen	2014-2016	• Mänttä-Vilppulan kaupunki
Keskustan viihtyisyyden lisääminen	• Keskustan kehittämissuunnitelman jatkotyö	2012→	• Mänttä-Vilppulan kaupunki
	• Mäntän keskustan puisto- ja katusuunnittelu	2013	• Mänttä-Vilppulan kaupunki
Elinkeinotoiminnan kehittämisellälytysten parantaminen	• ”Mäntän portin” / Mustalahden risteysalueen kehittämissuunnitelma	2012-2013	• MW-Kehitys Oy, Mänttä-Vilppulan kaupunki
Virkistysalueiden ja kohteiden kehittäminen	• Joenniemen ja museon laajennushankkeen merkityksen tukeminen kehityshankkeilla	2011→	• Mänttä-Vilppulan kaupunki, MW-Kehitys Oy

MÄNTTÄ-VILPPULAN KAAVAHANKKEET

KAAVATASO	KAAVAN KOHDENTUMINEN	KAAVOITETTAVAT ALUEET	KAAVOITUKSEN AJAN-KOHTA
Yleiskaavat	• Mänttä-Vilppula välisen alueen osayleiskaava	• Vuohijoki-Linjala • Teollisuusalueen laajennus • Ranta-alue	2012-2014
	• Mäntän taajamayleiskaavan uusiminen	• Toteutus vaiheittain	2014-2017
	• Vilppulan taajaman osayleiskaavan uusiminen	• Toteutus vaiheittain	2013-2015
	• Kolhon osayleiskaava	• Kolhon kylä	2015-2016
	• Pohjaslahden kyläyleiskaava	• Pohjaslahden kylä	12/2011
Asemakaavat	• Mäntän keskustan asemakaavat	• mm. korttelit 132, 131, Kirkonpelto	2011-2013
	• Sassin alueen asemakaava	• Sassi	2014
	• Loilanniemen asemakaava	• Loilanniemi	2015-2020
	• Uittosalmi	• Uittosalmi	2013-2014
	• Mustalahden asemakaava	• Mustalahden risteysalue	12/2011

Kuva 14. Ilmakuva

Kuva 15. Ilmakuva

5. KEHITYSKUVAN SEURANTA

Kehityskuvan seuranta toteutetaan yksiselitteisillä indikaattoreilla, jotka ovat sekä määrällisiä että laadullisia. Indikaattoreilla arvioidaan kehityskuvan toteutumista sekä sille asetettuja tavoitteita. Keskeisin osa seurantaan ovat toimenpideohjelman toteutuminen, tilasto ja paikkatietotarkastelut sekä asukas- ja elinkeinöelämän palautteet.

Seurannassa käytettäviä indikaattoreita voivat olla mm.

- **Toimenpideohjelman toteutuminen ja sen vaikutukset asumiseen, maankäyttöön, elinkeinöelämän toimintaedellytyksiin sekä naapurikuntiin**
- **Yhdyskuntarakenteen muutokset: paikkatietotarkastelut, yhdyskuntaseurantajärjestelmän (YKR) hyödyntäminen, tilastotarkastelut, kaavoitustarkastelut**
- **Sidosryhmätarkastelut: Asukastyytyväisyys, elinkeinöelämän toimintaedellytykset, jatkuvan palautteen systemaattinen kerääminen ja huomiointi**

Vuosittainen seuranta voidaan toteuttaa asetettavan seurantar ryhmän työnä. Perusteellisempi seuranta ja kehityskuvan päivitys olisi hyvä tehdä esim. valtuustokausittain.

Osa indikaattoreista on vuosittain päivitettäviä, ja osa vain harvemmin (valtuustokausittain) seurattavia

Jatkuvasti (vuosittain) päivitettävät indikaattorit

- Alue- ja yhdyskuntarakenteen indikaattorit
 - o Asukasluku, ikärakenne
 - o Rakentaminen, lukumäärä ja talotyyppijakauma
 - o Yritysten lukumäärä ja toimialajakauma
 - o Työpaikkojen lukumäärä ja toimialajakauma
- Kaavojen toteutuminen
- Palautteiden kerääminen ja huomiointi
- Toimenpideohjelman toteutumisen arviointi ja päivittäminen
- Kuntatalous

Lisäksi vähintään valtuustokausittain päivitettävät indikaattorit:

- Kaavojen sisällöllinen tarkastelu (yritystoiminta, työpaikat, palvelut, asuminen, vapaa-ajanasuminen, virkistys)
- Palveluverkkotarkastelu (mahdollisuuksien mukaan myös ylikunnallisena): palvelujen saavutettavuus, tarve ja käyttö,
- Investointitarkastelu
- Liikenteen seuranta: liikennetilastot, kehittämistarpeet, hankkeet ja investoinnit, kevytliikenne huomioiden
- Sidosryhmäkysely: Asukastyytyväisyys, kesäasukkaat, yrittäjyyskysely, nuorten huomiointi
- Matkailun ja vapaa-ajan asumisen kehittymisen seuranta: osana sidosryhmätutkimusta (vapaa-ajan asukkaat), matkailutilastot, rantarakentaminen
- Imago/mielikuvaselvitys: kyselytutkimus, kaavojen sisällöllinen tarkastelu
- Alueellisen kilpailukyvyyn indikaattorit: keskittyminen (mm. väestön keskittyminen), innovatiivisuus (mm. T&K-menot), saavutettavuus (mm. maantiesaa- vutettavuus), inhimillinen pääoma (mm. työlliset, opiskelijat)
- Hyvinvointi-indikaattorit: Asukastyytyväisyys, hyvinvointitilastot, suorat palautteet
- Ympäristöindikaattorit: energian kulutus, kasvihuonepäästöt, liikenne, kestävä kehitys
- Muut: kansainvälisyys, kulttuuri

Seuranta on avointa ja tuloksista tiedotetaan osallisia. Jatkuvan palautteenantomahdollisuus edesauttaa seurantaan. Kehityskuvaa päivitetään indikaattoriseurannan yhteydessä tarvittaessa, vähintään valtuustokausittain.

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

KEHITYSKUVA LYHYESTI

Mänttä-Vilppulan kehityskuva on kartalle viety esitystapa Mänttä-Vilppulan tulevaisuudesta ja se on osa kaupunkistrategian toteuttamista. Kehityskuvatyössä on vaihtoehtojen kautta etsitty Mänttä-Vilppulan paras yhdyskuntarakenne. Kehityskuva ohjaa Mänttä-Vilppulan kaavoitusta ja muuta maankäytön kehittämistä. Se myös ohjaa kaupungin muuta kehittämistä, kuten palvelujen, liikenteen, energiahuollon ja virkistysmahdollisuuksien kehittämistä.

YHDYSKUNTARAKENNE JA ASUMINEN

Asumisen kehittämisvyöhykkeet sijaitsevat välillä Vilppula-Mänttä-Kolho-Pohjaslahti. Maaseutuasumista kehitetään palvelujen läheisyydessä, kunnallistekniikan ulottuvissa. Loma-asumisen kehittämisvyöhykkeet sijaitsevat järvien rannoilla, lähellä palveluja. Mäntän ja Vilppulan välinen toiminnallinen yhteys syntyy rannan kehittämisen ja laadukkaan rakentamisen kautta

LIKKUMINEN

Mäntän ja Kolhon välistä yhteyttä kehitetään asukkaita, matkailijoita ja yritystoimintaa palvelevien. Yhteydet maakuntakeskuksiin paranevat. Toimivaa ja ekologista raideliikennettä kehitetään (pendelöintiyyhteydet). Kevytliikenteen verkostoa kehitetään erityisesti keskustaluueella.

ELINKEINOT, PALVELUT JA TYÖPAIKAT

Nykyiset palvelu- ja työpaikkakeskittymät muodostavat jatkossakin palvelutarjonnan rungon. Uusia palvelukes-

kuksia ei muodosteta, mutta palvelujen tarjontaa kehitetään mm. monipalvelupisteitä rakentamalla. Uudet työpaikka-alueet painottuvat Mänttään, Vilppulaan ja Mustalahden risteuksen tuntumaan

HYVINVOINTI JA VIRKISTYS

Mäntän ja Vilppulan välille rakentuu rantaa hyödyntävä, taide- ja kulttuuripainotteinen virkistysyhteys, mahdollisesti kansallinen kaupunkipuisto. Mäkelänvuoren virkistysaluetta kehitetään laajana virkistys- ja ulkoilukokonaisuutena. Taidekaupunki-imagoa vahvistetaan.

JOHTOPÄÄTÖKSET KEHITYSKUVASTA

Mäntän ja Vilppulan kehityskuva toteuttaa maankäytön ja kehityshankkeiden kautta laadittua kaupunkistrategiaa. Työhön on saatu laaja päättäjien, yrittäjien, alueen nuorten, senioreiden ja muiden kuntalaisten sitoutuminen. Eri sidosryhmät ovat aktiivisesti osallistuneet työhön mm. teemaryhmien ja vuorovaikutustilaisuuksien kautta.

Määrätietoisena, kehityskuvassa valitun strategian toteuttamisen kautta Mänttä-Vilppulaa on mahdollista kehittää uusia yrityksiä, asukkaita ja matkailijoita kiinnostavaksi kaupungiksi. Tämä edellyttää taloudellisia resursseja ja sitoutumista toimenpideohjelmassa esitettyjen kaavojen ja kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseen. Keskeistä on hyvä yhteistyö eri toimijoiden välillä sekä aito ja innostunut tekemisen henki.